

C-623/23. sz. [Melbán]ⁱ ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2023. október 6.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Juzgado de lo Social n.º 3 de Pamplona (pamplonai 3. sz. szociális és munkaügyi bíróság, Spanyolország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. szeptember 21.

Felperes:

UV

Alperes:

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS)

Az alapeljárás tárgya

Öregségi nyugdíj – Azon nyugdíjasok számára elismert nyugdíj-kiegészítés, akiknek gyermekeik vannak – Nyugdíjas férfi által benyújtott, nyugdíj-kiegészítés iránti kérelem

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogi alapja

EUMSZ 267. cikk – Értelmezésre irányuló előzetes döntéshozatal iránti kérelem – 79/7/EGK irányelv – A férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód a szociális biztonság területén – Azon nyugdíjasok számára nyújtott nyugdíj-kiegészítés, akiknek gyermekeik vannak – A nyugdíj-kiegészítés minden nyugdíjas nő részére való elismerése – A nyugdíjas férfiakkal szemben támasztott követelmények – Közvetlen hátrányos megkülönböztetés – Lehetséges igazolások – A hátrányos megkülönböztetés bíróság általi esetleges megállapításának következményei

ⁱ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 1) Úgy kell-e értelmezni a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról szóló, 1978. december 19-i 79/7/EGK irányelvet, hogy az egyenlő bánásmódnak az irányelv 1. és 4. cikkében elismert, a nemi alapon történő minden hátrányos megkülönböztetést kizáró elv nem tartja tiszteletben a Ley General de Seguridad Social (a társadalombiztosításról szóló általános törvény) 60. cikkében foglalthoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely „A nemek szerinti eltérés csökkentése érdekében alkalmazott járulékalapú nyugdíj-kiegészítés” cím alatt elismeri a járulékalapú öregségi és tartós rokkantsági nyugdíj kiegészítésére való jogosultságot azon nők számára, akiknek vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekük van, és akik ilyen nyugdíjban részesülnek, minden egyéb követelmény nélkül és a nyugdíjuk összegétől függetlenül, és ugyanilyen feltételek mellett nem ismeri el e kiegészítést az ugyanilyen helyzetben lévő férfiak részére azáltal, hogy az öregségi vagy tartós rokkantsági nyugdíj kiegészítéséhez való hozzáféréshez bizonyos járulékfizetéssel nem járó vagy alacsonyabb járulékfizetéssel járó időszakokat írnak elő a gyermekek születése vagy örökbefogadása után és különösen az 1994. december 31. előtt született vagy örökbefogadott gyermekek esetében a születést megelőző kilenc hónap és az azt követő három év során, illetve örökbefogadás esetén az örökbefogadást megállapító bírósági határozat keltét követő három év során 120 napnál több, járulékfizetéssel nem járó napot, feltéve, hogy az elismert nyugdíj összege kevesebb, mint a nőnek járó nyugdíj összege, valamint az 1995. január 1-je után született vagy örökbefogadott gyermekek esetében azt, hogy a születés hónapját vagy az örökbefogadást megállapító bírósági határozat hónapját követő 24 hónapra vonatkozó járulékalapok összege több mint 15%-kal alacsonyabb legyen, mint az azt közvetlenül megelőző 24 hónapra vonatkozó összeg, feltéve, hogy a megállapított nyugdíj összege kevesebb, mint a nőnek járó nyugdíj összege?
- 2) A férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról szóló, 1978. december 19-i 79/7/EGK tanácsi irányelv a nyugdíjas férfiak kizárásából eredő hátrányos megkülönböztetés következményeként megköveteli, hogy az öregségi nyugdíj kiegészítését annak ellenére elismerjék részükre, hogy az LGSS 60. cikke úgy rendelkezik, hogy a kiegészítés csak az egyik szülő részére ismerhető el, de a nyugdíjas férfinek járó kiegészítés elismerése – az Európai Unió Bíróságának ítéletéből és a nemzeti szabályozás irányelvnek való meg nem feleléséből következően – nem vezethet a nyugdíjas nőnek járó nyugdíj-kiegészítés megvonásához, mivel az ő esetében fennállnak a

jogszabályi követelmények annak elismerésére, hogy ő egy vagy több gyermek anyja?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

- Az EUMSZ 157. cikk (4) bekezdése.
- Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 20., 21., 23. és 34. cikk.
- A férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról szóló, 1978. december 19-i 79/7/EGK irányelv, harmadik preambulumbekzdés, 1. cikk, 3. cikk (1) bekezdése, 4. cikke és 7. cikk (1) bekezdésének c) pontja.

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések

Constitución (spanyol alkotmány), 9. cikk (2) bekezdése (az egyenlőség hatóságok általi előmozdítása) és 14. cikk (az egyenlőség elve).

2007. március 22-i Ley Orgánica 3/2007 para la igualdad efectiva de mujeres y hombres (a nők és a férfiak közötti tényleges egyenlőségről szóló 3/2007. sz. sarkalatos törvény), 3. és 4. cikk, valamint 11. cikk (1) bekezdése.

A 2021. február 2-i 3/2021. sz. királyi törvényerejű rendelettel módosított Ley General de la Seguridad Social (a társadalombiztosításról szóló általános törvény) (a 2015. október 30-i 8/2015. sz. királyi törvényerejű rendelettel jóváhagyott egységes szerkezetű változat, a BOE 2015. október 31-i 261. száma; a továbbiakban: LGSS).

Az LGSS **60. cikke**, amely az úgynevezett, „a nemek szerinti eltérés csökkentése érdekében alkalmazott járulékalapú nyugdíj-kiegészítést” szabályozza, a következőképpen rendelkezik:

„(1) Azon nőknek, akiknek egy vagy több gyermekük van, és akik járulékalapú öregségi, tartós rokkantsági vagy özvegyi nyugdíjban részesülnek, minden egyes gyermek után nyugdíj-kiegészítésre jogosultak, mivel a nemek szerinti eltérés általánosan kihat a szociális biztonsági rendszer járulékalapú nyugdíjainak nőket megillető összegére. Az egyes gyermekek után járó kiegészítésre való jogosultságot a nő részére kell elismerni vagy fenntartani, kivéve, ha a kiegészítést a másik szülő részére kérelmezik és ismerik el, és a másik szülő is nő, ebben az esetben azon nő részére kell azt elismerni, aki alacsonyabb összegű állami nyugdíjban részesül.

Ahhoz, hogy a férfi jogosult legyen a kiegészítés elismerésére, az alábbi feltételek egyikének teljesülnie kell:

- a) a közös gyermekek másik szülőjének halála esetén elismert özvegyi nyugdíjjal rendelkezik, feltéve, hogy a gyermekek valamelyike jogosult árvasági ellátásra;
- b) járulékalapú öregségi vagy tartós rokkantsági nyugdíjban részesülnek, és a gyermek születése vagy örökbefogadása az alábbi feltételeknek megfelelően megszakította vagy hátrányosan érintette a szakmai előmenetelüket:

1.^a Az 1994. december 31-ig született vagy örökbefogadott gyermekek esetében a születést megelőző kilenc hónap és az azt követő három év alatt, illetve örökbefogadás esetén az azt megállapító bírósági határozat keltét követő három év alatt 120 napnál több járulékfizetéssel nem járó nappal rendelkezett, feltéve, hogy az elismert nyugdíj összege kevesebb, mint a nőnek járó nyugdíj összege.

2.^a Az 1995. január 1-je után született vagy örökbefogadott gyermekek esetében a születést vagy az örökbefogadást megállapító bírósági határozat meghozatalát követő 24 hónapra vonatkozó járulékalapok összege több mint 15%-kal alacsonyabb, mint a születést vagy az örökbefogadást megállapító bírósági határozat meghozatalát közvetlenül megelőző 24 hónapra vonatkozó járulékalapok összege, feltéve, hogy az elismert nyugdíj összege kevesebb, mint a nőnek járó nyugdíj összege.

[...]

- (2) A második szülőnek járó kiegészítés elismerése az első szülőnek már elismert kiegészítés megszüntetését vonja maga után [...].
- (3) Ez a kiegészítés minden szempontból a járulékalapú állami nyugdíj jogi jellegével rendelkezik.

A gyermek után járó kiegészítés összegét a vonatkozó állami költségvetési törvényben állapítják meg. [...].

A kiegészítés összegét nem veszik figyelembe a nyugdíj felső határának alkalmazásakor.”

Az LGSS **harminchetedik kiegészítő rendelkezése** a következőképpen rendelkezik:

„A nemek szerinti eltérés csökkentése érdekében alkalmazott járulékalapú nyugdíj-kiegészítés időbeli hatálya

- (1) A 60. cikkben foglalt, a nemek szerinti eltérés csökkentése érdekében alkalmazott járulékalapú nyugdíj-kiegészítés elismerésére való jogosultság mindaddig fennmarad, amíg az előző évben a nemek szerinti eltérés az öregségi nyugdíjak tekintetében több, mint 5%.

(2) E törvény alkalmazásában a nemek szerinti eltérés az öregségi nyugdíjak tekintetében a férfiak és a nők részére egy adott évben kifizetett járulékalapú öregségi nyugdíjak átlagos összege közötti százalékos különbség.

[...]”.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 A felperes nyugdíjas, valamint egy 1991-ben és egy 1994-ben született gyermek apja. Az általa kapott öregségi nyugdíj alacsonyabb, mint az említett gyermekek anyja által kapott öregségi nyugdíj.
- 2 A felperes azt kérte az Instituto Nacional de la Seguridad Socialtől (nemzeti szociális biztonsági intézet, Spanyolország) (INSS), hogy adja meg részére az LGSS 60. cikkében foglalt, a nemek szerinti eltérés csökkentése érdekében alkalmazott járulékalapú nyugdíj-kiegészítést (a továbbiakban: vitatott kiegészítés).
- 3 Az INSS határozatot hozott, amelyben megtagadta a vitatott kiegészítés folyósítását, azzal az indokkal, hogy a felperes nem felel meg az említett cikkben meghatározott követelményeknek.
- 4 E határozatot követően e gyermekek anyja részére elismerték a vitatott kiegészítést.
- 5 A felperes a bíróság előtt arra való hivatkozással támadta meg e határozatot, hogy a vitatott kiegészítés szabályozása ellentétes az uniós joggal, különösen a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvével a szociális biztonság területén. A felperes azt állítja, hogy míg e kiegészítés minden olyan nyugdíjas nőnek jár, akinek gyermeke van, addig azon nyugdíjasok férfiak számára, akiknek gyermeke van, további követelményeket írnak elő.

Az alapeljárás feleinek főbb érvei

- 6 Az INSS úgy véli, hogy a kiegészítés szabályozása megfelel a 79/7/EGK irányelv követelményeinek, különösen annak 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának, és kiigazítja a kiegészítésre vonatkozó azon hiányos szabályozást, amely a Bíróság 2019. december 12-i Instituto Nacional de la Seguridad Social (Anyáknak járó nyugdíj-kiegészítés) ítéletéhez (C-450/18, EU:C:2019:1075) (a továbbiakban: C-450/18. sz. ítélet) vezetett. Az INSS hivatkozik a vitatott kiegészítés szabályozásának jogszerűségére és arányosságára is, és rámutat arra, hogy az a nők munkaerőpiacon elfoglalt alárendelt helyzetét tükrözi, mivel történelmileg ők vállalták a főszerepet a gyermekekről való gondoskodással kapcsolatos feladatokban. Hozzáteszi, hogy ugyanakkor nyitva marad a lehetőség arra, hogy azok az apák, akik bizonyítani tudják, hogy a

gyermek születése vagy örökbefogadása a gyermekgondozási kötelezettség vállalása miatt hátrányosan érintette a biztosítási jogviszonyukat, hozzáférhessenek a kiegészítéshez. Az INSS hangsúlyozza az új pénzügyi kiegészítés időbeli hatályát is, amely ahhoz a célkitűzéshez kapcsolódik, hogy a nemek szerinti eltérés a járulékalapú nyugdíjak esetében 5% alá csökkenjen. Végül az INSS előadja, hogy amennyiben a vitatott kiegészítés szabályozása a 79/7 irányelv értelmében vett, nemi alapon történő hátrányos megkülönböztetésnek minősülne, a kiegészítésnek a felperes javára történő elismerése az anya számára már elismert juttatás megszüntetését vonná maga után, mivel ez utóbbi nyugdíja magasabb, mint a felperesé.

- 7 A felperes azt állítja, hogy a vitatott kiegészítés szabályozása ellentétes az uniós joggal, különösen a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvével a szociális biztonság területén, és hogy az LGSS hatályos 60. cikke nem igazítja ki azon korábbi szabályozást, amelyet a Bíróság a C-450/18. sz. ügyben az uniós joggal ellentétesnek ítélt.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés

- 8 A felperes, aki két gyermek apja, és alacsonyabb nyugdíjat kap, mint a gyermekek anyja, nem jogosult a nyugdíj-kiegészítésre, mivel a gyermekek születését megelőző kilenc hónap és az azt követő három év tekintetében nem tud igazolni több mint 120 járulékfizetéssel nem járó napot, amint azt az LGSS 60. cikke előírja.
- 9 A vitatott kiegészítés a 79/7 irányelv hatálya alá tartozik, mivel a 3. cikk (1) bekezdésében felsorolt kockázatok egyike, nevezetesen az idős kor vagy öregkor ellen védelmet nyújtó törvényileg szabályozott rendszer részét képezi, és közvetlenül és ténylegesen kapcsolódik az e kockázat elleni védelemhez, amint azt a C-450/18. sz. ügyben hozott ítélet megállapította.
- 10 A kiegészítésben részesülő személyekkel szembeni bánásmód kétségtelenül eltérő, attól függően, hogy férfiakról vagy nőkről van-e szó. A nemzeti szabályozás kedvezőtlenebb bánásmódban részesíti azokat a nyugdíjas férfiakat, akiknek vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekük van. Ez a nemen alapuló kedvezőtlenebb bánásmód a 79/7 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének értelmében vett közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősülhet.
- 11 Meg kell tehát vizsgálni, hogy ez az eltérő bánásmód igazolt-e.
- a) A nyugdíjak terén általános jelleggel fennálló nemek szerinti eltéréseken vagy a többségében a nők által végzett gyermekgondozási feladaton alapuló igazolás

Felmerül a kérdés, hogy az eltérő bánásmód igazoltnak tekinthető-e annak a közismert ténynek a fényében (statisztikai adatok alapján, amelyeket minden fél

elfogad, és amelyek ráadásul nyilvánosan hozzáférhetőek), hogy Spanyolországban a családi élet és a munka összeegyeztetése, valamint a gyermekekről való gondoskodás, a gyermekekkel való törődés és a gyermekek nevelése elsősorban a nőkre hárul. Tagadhatatlan, hogy a nőkkel szemben a munkaerőpiacon történelmi és strukturális hátrányos megkülönböztetés áll fenn a gyermekekről való gondoskodás tekintetében vállalt szerepük miatt.

Ez a helyzet gyakran hátrányosan érinti a nők szakmai előmenetelét és a társadalombiztosítási rendszerhez a járulékaik révén való saját hozzájárulásukat, ami a kiskorú gyermekek gondozásának időszakában a járulékfizetés hiányát vagy a férfiak által fizetett járulékokhoz képest alacsonyabb összegű járulékok fizetését eredményezi. Ez végső soron hatással van a spanyol nyugdíjrendszerben a nemek szerinti eltérésre (ez a tény a felek által is jól ismert és elismert).

E tekintetben a spanyol jogalkotó a vitatott kiegészítést a nőkkel szemben a munkaerőpiacon a gyermekgondozással kapcsolatos szerep vállalása miatt fennálló történelmi és strukturális hátrányos megkülönböztetéssel igazolta. E jogalkotó szerint az anyaság döntő hatással van a nők szakmai előmenetelére, és ez a nemek szerinti eltérés egyik, ha nem legfontosabb oka: minél nagyobb a gyermekek száma, annál kevesebb a járulékfizetési évek száma, annál alacsonyabb a teljes munkaidős vagy azzal egyenértékű szerződések aránya, és végül annál alacsonyabb az elismert nyugdíj. A spanyol jogalkotó hozzáteszi, hogy a nyugdíjra jogosult nők által szakmai előmenetelük egésze során elszenvedett, vagyis a múltban keletkezett hátrány orvoslásáról van szó, amely így tökéletesen összeegyeztethető és összhangban áll a munkaerőpiacon jelenleg fennálló egyenlőtlenségek kiigazítására irányuló ambiciózus egyenlőségi politikák fejlesztésével és a gyermekgondozással kapcsolatos szerepek elosztásával. Ezen érveléssel összhangban az új pénzügyi kiegészítés időbeli hatálya is ahhoz a célkitűzés eléréséhez kapcsolódik, hogy a nemek szerinti eltérés a járulékalapú nyugdíjak esetében 5% alá csökkenjen.

A szabály ezen igazolását azonban megkérdőjelezheti az a tény, hogy a vitatott kiegészítésre vonatkozó szabályozás szerint e kiegészítést a nőknek attól függetlenül elismerik, hogy az anyaság vagy az örökbefogadás ténylegesen milyen hatással volt a szakmai előmenetelükre, valamint hogy mekkora a nyugdíjuk összege és a társadalombiztosítási járulékok formájában teljesített hozzájárulásuk. Ahhoz, hogy a nők jogosultak legyenek a vitatott kiegészítésre, nem szükséges, hogy ne fizessenek járulékot, vagy hogy a férfiak által a munkában eltöltött idejük során általában vagy a szülés vagy örökbefogadás körüli bizonyos időszakokban fizetett járuléknál alacsonyabb járulékokat fizessenek.

Ráadásul a vitatott kiegészítés minden olyan nőnek jár, aki öregségi vagy tartós rokkantsági nyugdíjban részesül, függetlenül a nyugdíj összegétől. Valójában ezt a kiegészítést a nők akkor is megkapják, ha nyugdíjuk magasabb a társadalombiztosítási rendszer átlagánál, vagy ha a legmagasabb törvényes nyugdíjjal rendelkeznek.

A jelen ügyben az anya által kapott öregségi nyugdíj magasabb, mint a felperesé. A vitatott kiegészítésre azonban a felperes nem jogosult, mivel a gyermekei születését megelőző kilenc hónap és az azt követő három év tekintetében nem rendelkezik 120 nappal több járulékfizetéssel nem járó nappal.

A vitatott kiegészítés nők részére való automatikus elismeréséhez nem szükséges a született vagy örökbefogadott gyermekekről való megfelelő gondoskodás és az e gyerekekkel való törődés, illetve olyan, a [családi élet és a munka] összehangolásához való jogok gyakorlása sem, mint a csökkentett munkaidő vagy a [gyermekekről való] gondoskodáshoz és [a velük való] törődéshez kapcsolódó szabadság, illetve a munkahelyi vagy szakmai előmenetel elvesztése vagy sérelme sem.

Az INSS által szolgáltatott statisztikai adatok szerint a vitatott kiegészítés hatálybalépése óta 326 593 öregségi és tartós rokkantsági nyugdíj-kiegészítést ismertek el. Az összes jelzett kiegészítésből 279 910 a nyugdíjas nőknek, 46 683 pedig a nyugdíjas férfiaknak elismert kiegészítésekre vonatkozott. A kiegészítéssel rendelkező nyugdíjas nők közül 8920 fő öregségi nyugdíja elérte a legmagasabb törvényes nyugdíjat, amelynek összegéhez a kiegészítés összege hozzáadódik; a férfiaknak elismert öregségi nyugdíj-kiegészítések esetében 1402 fő öregségi nyugdíja érte el a legmagasabb nyugdíjat. Ezek az adatok azt mutatják, hogy a férfiak számára nehezebb teljesíteni a vitatott kiegészítéshez való hozzáférés feltételeit.

Ilyen körülmények között felmerül a kérdés, hogy a nyugdíjak terén általános jelleggel fennálló nemek szerinti eltérés vagy az a vitathatatlan tény, hogy a gyermekekről való gondoskodással és a velük való törődéssel kapcsolatos feladatokat többnyire a nők végzik, valamint a [családi élet és a munka] összehangolásához való jogokat is rendszerint ők gyakorolják, tekinthető-e jogszerű és arányos oknak egy minden nőt előnyben részesítő jogi szabályozás pozitív fellépésre irányuló rendelkezésként történő létrehozására, amely a nyugdíj-kiegészítés automatikus elismerését jelenti, függetlenül a gyermek születését vagy örökbefogadását követő időszakokban fizetett járulékok összegétől, vagy még akkor is, ha nincsenek járulékfizetéssel nem járó időszakok (nincs kilépés a munkaerőpiacról és nincs bércsökkenés), míg a férfiak esetében a kiegészítés elismerésének feltétele a járulékfizetéssel nem járó időszakok megléte vagy a születést vagy örökbefogadást közvetlenül követő időszakokban fizetett alacsonyabb járulékok, még akkor is, ha a nyugdíjuk összege alacsonyabb a társadalombiztosítási rendszer átlagánál.

b) A nők által egész szakmai előmenetelük során elszenvedett hátrányon alapuló igazolás, még akkor is, ha ezt a hátrányt a nyugdíj folyósításának időpontjában nem szenvedik el

Kérdésként merül fel, hogy a hátrányos megkülönböztetés igazolásának tekinthető-e az a tény, hogy a spanyol jogalkotó megfogalmazásával élve „a nyugdíjra jogosult nők által egész szakmai előmenetelük során elszenvedett

vagyis a múltban keletkezett hátrány orvoslásáról van szó”, különösen hogy a bírói értelmezésnek figyelembe kell-e vennie a nemek közötti egyenlőség szempontját, amennyiben a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód a jogrendszer alapvető elve, amely szem előtt tartja az egyenlőség elvének érvényesítését.

c) A nők szülői minőségükben való védelmén vagy az anyaság védelmén alapuló igazolás

A korábbi szabályozáshoz hasonlóan, amelyet a Bíróság a 79/7 irányelvvel ellentétesnek nyilvánított a C-450/18. sz. ítéletében, az LGSS hatályos 60. cikke sem tartalmaz egyetlen olyan elemet, amely kapcsolatot hozna létre a szóban forgó nyugdíj-kiegészítés nyújtása, illetve a szülési szabadság igénybevétele vagy a nőket a szakmai előmenetelük során a szülést követő munkakiesés miatt érő hátrányok között.

Az említett kiegészítést a gyermekeket örökbefogadó nők számára is biztosítják, ami azt mutatja, hogy a nemzeti jogalkotó nem kívánta a gyermeket szülő nők biológiai állapotának védelmére korlátozni az LGSS 60. cikkének alkalmazását.

Ezenkívül ez a rendelkezés nem követeli meg, hogy a nők ténylegesen felhagyjanak a munkavégzéssel, amikor gyermekük születik, vagyis hiányzik a szülési szabadság igénybevételének feltétele. Különösen így van ez abban az esetben, ha egy nőnek a munkaerőpiacra való belépést megelőzően születik gyermeke.

Nem tűnik úgy tehát, hogy az új nyugdíj-kiegészítés a 79/7 irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében előírt eltérés hatálya alá tartozik.

d) A nyugdíj-kiegészítésnek mint az öregségi nyugdíjrendszer keretében a gyermeket felnevelő személyeknek biztosított előnynek a 79/7 irányelv hatálya alól való kizárásán és a munkavégzés gyermeknevelés miatti megszakításainak időszakai utáni jogosultság megszerzésén alapuló igazolás

Felmerül a kérdés, hogy a 79/7 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti eltérés alkalmazható-e, amely rendelkezés szerint az irányelv nem érinti a tagállamoknak azt a jogát, hogy ennek az irányelvnek a hatálya alól kizárják az öregségi nyugdíjrendszer keretében azoknak a személyeknek biztosított előnyöket, akik gyermekeket neveltek; a munkavégzés gyermeknevelés miatti megszakításainak időszakai utáni jogosultság megszerzését.

A Bíróság azonban a C-450/18. sz. ítéletben úgy ítélte meg, hogy a 79/7 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja nem alkalmazható az olyan ellátásra, mint az említett ítéletben vitatott nyugdíj-kiegészítés, és úgy tűnik, hogy ugyanez a válasz adható a jelen ügyben szóban forgó, az LGSS 60. cikkének újonnan megfogalmazott szövegében foglalt vitatott kiegészítésre is.

e) Az EUMSZ 157. cikk (4) bekezdése szerinti pozitív fellépésre irányuló rendelkezésként történő igazolás

Felmerül a kérdés, hogy a kiegészítés az EUMSZ 157. cikk (4) bekezdése által megengedett pozitív fellépésre irányuló rendelkezések körébe tarthat-e.

A C-450/18. sz. ítéletben foglaltak szerint „ez a rendelkezés ugyanakkor nem alkalmazható egy olyan nemzeti szabályozásra, mint az LGSS 60. cikkének (1) bekezdése, mivel a szóban forgó nyugdíj-kiegészítés arra szorítkozik, hogy a nőknek a nyugdíjba vonulásuk időpontjában többek között a tartós rokkantság esetére járó kiegészítést biztosítson, anélkül hogy orvosolná azokat a problémákat, amelyekkel e nők a szakmai előmenetelük során szembesülhetnek, továbbá e kiegészítés nyilvánvalóan nem olyan jellegű, hogy e nők szakmai előmenetelének elősegítése révén ellentételezhetné az őket érő hátrányokat, ezáltal pedig ténylegesen biztosíthatná a teljes egyenlőséget a férfiak és nők között a munka világában”.

Úgy tűnik, hogy ugyanezt az érvelést lehetne alkalmazni az LGSS 60. cikkének újonnan megfogalmazott szövegében foglalt, vitatott kiegészítés tekintetében.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés

- 12 Amennyiben a Bíróság megállapítja, hogy a vitatott kiegészítés szabályozása nem felel meg a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén, további kérdésként merül fel, hogy milyen következményekkel jár ez a megállapítás.
- 13 Az LGSS 60. cikke úgy rendelkezik, hogy a kiegészítés egyéni jogosultság, azaz csak az egyik szülőnek adható. Emellett, ha a nyugdíjas férfi, a kiegészítés csak akkor adható meg, ha az ő nyugdíja alacsonyabb, mint az anyának fizetett nyugdíj.
- 14 Ennek alapján felmerül a kérdés, hogy a 79/7 irányelv hatékony érvényesülése és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának tiszteletben tartása megköveteli-e, hogy a vitatott kiegészítést az azt igénylő nyugdíjas férfi részére is elismerjék, még akkor is, ha a nemzeti szabályozás úgy rendelkezik, hogy az a két szülő közül csak az egyiknek adható meg.
- 15 Ugyanakkor, tekintettel arra, hogy a jelen ügyben a nyugdíjas nő jogosult a kiegészítésre, mivel megfelel a jogszabályi követelményeknek, felmerül a kérdés, hogy a nyugdíjas férfival szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés – amennyiben a Bíróság ezt állapítja meg – megakadályozza-e, hogy a vitatott kiegészítésre való jogosultságot mindkét szülő javára fenntartsák, noha a nemzeti jog szerint az csak az egyikük részére ismerhető el.
- 16 A jelen ügyben a nemzeti rendelkezés alkalmazása esetén a kiegészítésnek a felperes részére történő elismerése azt jelentené, hogy a nyugdíjas nő elveszítené az őt megillető kiegészítést, mivel az ő nyugdíja magasabb, mint a felperesé.
- 17 Ha azonban a vitatott kiegészítést csak az alacsonyabb nyugdíjjal rendelkező nyugdíjasnak nyújtják, nem lenne értelme annak, hogy a Bíróság megállapítsa a hátrányos megkülönböztetést eredményező bánásmód fennállását. Emellett az a

nemzeti rendelkezés, amely szerint a kiegészítés csak annak jár, aki alacsonyabb összegű nyugdíjjal rendelkezik, arra az esetre vonatkozik, ha mindkét szülő megfelel a kiegészítés megszerzéséhez szükséges jogszabályi követelményeknek. Ennélfogva a rendelkezés nem alkalmazható, ha e kiegészítést olyan apa részére ismerik el, aki nem felel meg az e rendelkezésben foglalt követelményeknek.

MUNKADOKUMENTUM